

Lääkehoitosuunnitelma

Sivistysosasto

Tyrnävän kunta 2025

Sisällys

Sivistysosaston lääkehoitosuunnitelma.....	3
Palvelukuvaukset.....	3
Lapsen lääkehoidon vastuut, velvollisuuden ja työnjako	3
Lääkkeen antaminen	5
Lapsen yksilöllinen lääkehoitosuunnitelma.....	5
Lapsen lääkkeiden säilytys.....	6
Lääkehoidon osaaminen, osaamisen varmistaminen ja ylläpitäminen	7
Lääkehoidon poikkeamatilanteiden kirjaaminen ja arviointi	8
Lääkehoidon verkkokoulutus	9
Tiivistelmä.....	9
Liitteet	10

Sivistysosaston lääkehoitosuunnitelma

Sivistysosaston lääkehoitosuunnitelma koskee varhaiskasvatusta, esi- ja perusopetusta ja lukio-opetusta sekä kesäkerho- ja retkitoimintaa.

Suunnitelman laatimisessa lähteenä on käytetty Sosiaali- ja terveysministeriön 2021 julkaisemaa opasta Turvallinen lääkehoito: opas lääkehoitosuunnitelman laatimiseen.

Lääkehoitosuunnitelman laatimisen lähtökohtana on huoltajan ilmoitus lapsen lääkehoidon tarpeesta.

Tässä lääkehoitosuunnitelmassa tarkoitetaan ”lapsi”- sanalla, kaikkia niitä alaikäisiä lapsia, jotka osallistuvat varhaiskasvatukseen, esi-, perus- ja lukio-opetukseen sekä kesäkerho- ja retkitoimintaan.

Palvelukuvaukset

Varhaiskasvatuspalvelut tuottavat lapsen ja perheen tarvitsemat varhaiskasvatuspalvelut perheen tilanteen ja tarpeen mukaisesti kattaen kokopäivähoidon, osapäivähoidon, perhepäivähoidon, vuorohoidon, avoimen varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen.

Opetuspalvelut tarjoavat perus- ja lukio-opetusta.

Lisäksi tätä lääkehoitosuunnitelmaa sovelletaan mm. koulujen aamu- ja iltapäivätoiminnassa sekä kesäkerhoissa ja retkillä.

Lapsen lääkehoidon vastuut, velvollisuuden ja työnjako

Vastuu lääkehoitosuunnitelman laatimisen, toteuttamisen ja seurannan organisoinnista on Tyrnävän kunnalla.

Sivistysjohtaja

- Vastaa siitä, että sivistyspalveluissa on sivistyslautakunnan hyväksymä lääkehoitosuunnitelma.

Työsuojeluvaltuutettu

- Ottaa vastaan kopiot lääkepoikkeama- ja läheltä piti-tapahtumien ilmoituksista ja arvioi yhdessä yksikön esihenkilön henkilön kanssa, mihin jatkotoimenpiteisiin (toimintatapojen tarkistaminen, lisäkoulutus, lisäperehdytys) on tarpeen ryhtyä
- Seuraa poikkeamatilanteiden määrää

Yksikön esihenkilö (päiväkodinjohtaja, rehtori)

- Vastaa siitä, että oman yksikön toimintasuunnitelmassa on kuvattu yksikön lääkehoitoon liittyvät toimintamallit.
- Huolehtii siitä, että sille lapselle, jonka huoltaja on ilmoittanut lääkehoidon tarpeesta, tehdään yksilöllinen lääkehoitosuunnitelma välittömästi toiminnan alettua ja siitä, että **lääkehoitoa toteuttava** henkilökunta saa tarpeenmukaisen perehdytyksen ja koulutuksen ko. lapsen lääkehoitoon.
- Huolehtii työvuorosuunnittelussa, että yksikössä on riittävä määrä lääkehoidon osamisen hallitsevaa henkilöstöä, myös henkilökunnan virkavapaiden aikana.

- Vastaa lapsikohtaisten lääkehoitosuunnitelmien laadinnasta ja allekirjoittaa ne.
- Vastaa siitä, että omassa yksikössä olevien kroonisesti sairaiden, jatkuvaa lääkitystä vaativien, kohtausluonteisesti lääkkeitä tarvitsevien lasten ja muiden erityistä hoitoa ja kasvatusta tarvitsevien lasten hoitamiseksi on riittävä henkilöstömäärä ja että lasten turvallisuuden kannalta tarpeelliset tiedot on huomioitu yksikön omassa turvallisuus-suunnitelmassa.
- Vastaa omassa yksikössä asiakirjojen säilyttämisestä tietosuojakäsikirjan, asiakastietojen käsittelyohjeen sekä arkistointiohjeen mukaisesti.
- Vastaa salassa pidettävien asiakirjojen/tietojen säilyttämisestä annettujen säännösten mukaisesti.
- Seuraa lääkepoikkeamien määrää ja käsittelee lääkepoikkeamailmoituksen pohjalta poikkeamatilanteen yhdessä henkilökuntansa kanssa.
- Varmistaa oman yksikkönsä lääkehoitoon koulutetun henkilöstön osaamisen viiden vuoden välein annettavalla koulutuksella ja tentillä.
- Vastaa lääkehoitosuunnitelman perehdyttämisestä henkilöstölle omassa yksikössä.
- Huolehtii siitä, että yksikössä on lääkkeiden säilyttämiseen soveltuvat tilat.

Ryhmän työntekijä

- Sovitusti esim. luokanopettaja, lastenhoitaja, **koulunkäynninohjaaja, varhaiskasvatuk-sen opettaja**
- Osallistuu oman luokan / ryhmän lapsen henkilökohtaisen lääkehoidonsuunnitelman tekoon ja annettavaan lääkehoidon perehdytykseen ja suorittaa lääkehoidon luvan saamiseksi vaaditun koulutuksen ja tentin sekä tarvittaessa näytön.

Lapsen lääkehoidon toteuttajat ja toteuttamisen varahenkilöt

Lapsen lääkehoitoa saavat toteuttaa vain ne työntekijät, joilla on Tyrnävän kunnan sivistysosaston voimassa oleva lääkehoidon lupa.

Nimikesuojattu terveydenhuollon ammattihenkilö on koulutuksensa perusteella ensisijainen lääkehoidon toteuttaja.

Myös työntekijä, joka ei ole saanut terveydenhuollon koulutusta, voi toteuttaa lapsen lääkehoitoa, kun hän on saanut terveydenhuollon ammattihenkilön / huoltajien antaman perehdytyksen ja lääkehoidon koulutusta ja hänellä on voimassa oleva lääkehoitolupa.

- Vastaa lääkehoitoa toteuttaessaan omasta toiminnastaan lääkemääräykseen perustuen sekä koulutuksensa ja vastuualueensa lääkehoitosuunnitelman mukaisesti.
- Osallistuu yhdessä huoltajien ja tarvittaessa terveydenhuollon asiantuntijoiden kanssa lapsen lääkehoitosuunnitelman laatimiseen.
- Saatuaan perehdytyksen ja lääkehoitoluvan huolehtii lapsen lääkkeen antamisen.
- Arvioi omalta osaltaan lapsen lääkehoidon vaikuttavuutta ja kertoo havainnoistaan huoltajille.
- Vastaa lapsen lääkkeiden oikeasta ja turvallisesta säilyttämisestä.
- Huolehtii, että koko yksikön henkilökunta on tietoinen, jos jollakin lapsella on erityis-lääkitys.

- Jos lapsen lääkkeenannossa on tapahtunut poikkeama, ilmoittaa hän asiasta huoltajille ja tekee kirjallisen poikkeamailmoituksen.
- Työntekijä on velvollinen ilmoittamaan, ellei hän arvioi hallitsevansa hänelle annettua työtehtävää. Työnantaja on velvollinen tarvittaessa järjestämään lisäperehdytystä.

Lapsen huoltajat

- Vastaavat siitä, että lapsen lääkehoidon tarve ja lääkehoidon kannalta kaikki tarvittava tieto on käytettävissä toimintayksikössä.
- Laativat yhdessä lapsen yksikön henkilökunnan kanssa lapsen lääkehoitosuunnitelman.
- Ovat tietoisia siitä, kuka / ketkä toteuttavat toiminnassa lapsen lääkehoitoa.
- Vastaavat ryhmän henkilökunnan riittävästä perehdyttämisestä lapsen lääkkeenantoon.
- Kutsuvat tarvittaessa alan asiantuntijan perehdyttämään henkilökuntaa.
- Huolehtivat lapsen siirtyessä toiseen varhaiskasvatuspaikkaan / kouluun / toimintaryhmään ko. henkilökunnan perehdyttämisestä.

Lapsen omatoimisen sairauden hoidon tukeminen

Lapsen kykyä huolehtia itsenäisesti lääkehoitosuunnitelman edellyttämistä toimenpiteistä eli pitkäaikais-sairautensa hoidosta tulee kasvatuksellisin ja yhteistyön keinoin tukea ikä, kehitystaso, taidot ja hoidon haastavuus huomioiden. Tähän liittyvistä tavoitteista ja toimista voidaan sopia lääkehoitosuunnitelman laadinnan yhteydessä.

Lääkehoidon toteuttamisesta tulee tehdä luonteva osa lapsen arkea. Näin lääkehoitosuunnitelman toteuttamisessa korostuu turvallisuuden ja koko yhteisön välittävän asenteen ohella itsenäisyyteen kasvaminen ja itsestä huolehtiminen.

Lääkkeen antaminen

Lapsen lääkehoidosta vastaa lasta hoitava lääkäri ja lapsen lääkehoito toteutetaan ensisijaisesti kotona.

Toiminnassa voidaan annostella / antaa lääkärin määräämät lääkkeet, joiden annostelu-aika ajoittuu varhaiskasvatus- tai koulupäivän aikaan. Lääkkeet tulee toimittaa yksikköön annosteluohjeineen alkuperäispakkauksessa, jolloin henkilökunta annostelee lääkkeen.

PKV-lääkkeitä ei anneta lapsen toiminnassa olon aikana.

Liite 1. Toimintaohje lasten ja oppilaiden lääkehoitoon

Lapsen yksilöllinen lääkehoitosuunnitelma

Lapsen lääkehoitosuunnitelma tehdään ennen varhaiskasvatuksen / koulun / toiminnan aloittamista tai heti kun tarve on ilmennyt yhteistyössä lapsen huoltajien ja yksikön henkilökunnan kanssa. Tarvittaessa kutsutaan mukaan terveydenhuollon asiantuntija.

Suunnitelma päivitetään riittävän usein, vähintään lukuvuosittain ja aina kun lääkehoidossa tapahtuu muutoksia.

Lapsen lääkehoitosuunnitelma huomioidaan yksikön omassa turvallisuussuunnitelmassa.

Varhaiskasvatuksessa olevan lapsen suunnitelma liitetään lapsen henkilökohtaiseen varhaiskasvatus-/esiopetus suunnitelmaan. Oppilaan mahdollinen osallistuminen iltapäivätoimintaan tulee huomioida. Suunnitelmasta otetaan kopio kaikille osapuolille. Tällä varmistetaan katkeamaton hoitoketju lapsen päivän aikana.

Alkuperäiset lasten lääkehoitoluvat jäävät yksikköön ja ne säilytetään yksikössä arkistointiohjeiden mukaisesti.

Liite 2. Lapsen yksilöllinen lääkehoitosuunnitelma

Liite 3. Lapsen yksilöllinen lääkehoitolupa /lyhytaikainen lääkehoitolupa

Lapsen lääkkeiden säilytys

Lääkkeitä säilytetään toimintayksiköissä lukittavassa kaapissa, lääkkeen säilytysohjeen mukaisesti, poissa lasten ulottuvilta. Lasten tarvitsemat lääkkeet suositellaan säilytettäväksi erillään henkilökunnan käyttöön tarkoitettusta ensiapukaapista.

Jääkaapissa säilytettävät lääkkeet säilytetään suljetussa rasiassa.

Jokaisessa lääkepakkauksessa tulee olla lapsen nimi.

Lääkehoidon osaaminen, osaamisen varmistaminen ja ylläpitäminen

Ammattinimike	Vaadittava lisäkoulutus	Vaadittava näyttö	Luvan myöntäminen
<p>Nimikesuojattu terveydenhuollon ammattihenkilö</p> <p>Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja (lähihoitaja)</p> <p>Koulunkäynninohjaaja (lähihoitaja)</p>	<p>Lapsen nimellä merkityn lääkeannoksen anto lapselle (pois lukien PKV-lääkkeet)</p> <p>Epipen (allergia, anafylaktinen shokki)</p> <p>Peräruiske (epilepsia)</p> <p>Suun limakalvoille annettava lääke (epilepsia)</p>		<p>Sopimukseen perustuva, lapsi-, lääke- ja tilannekohtainen.</p> <p>Sivistysjohtaja myöntää luvan yksikön esihenkilön esityksestä.</p> <p>Osaamisen varmistaminen:</p> <p>Kuitattu vanhempien tai terveydenhuollon ammattihenkilön antama perehdytys lapsikohtaisen lääkkeen antamisesta.</p> <p>Hyväksytty tenttisuoritus</p> <p>Proedu- järjestelmässä</p> <p>- Lääkkeen antaminen luonnollista tietä</p> <p>- Lasten ja nuorten lääkehoidon perusteet</p>
	<p>Injektion antaminen ihon alle esim. insuliini (diabetes)</p>	<p>Injektion antaminen ihon alle</p> <p>Laillistettu terveydenhuollon ammattihenkilö vastaanottaa injektion antamiseen liittyvän näytön. Näyttö annetaan joko hoitavan tahon perehdytyksen yhteydessä tai erikseen (Pihlajalinna).</p>	<p>Jos edellytetään injektion antamista ihon alle, ennen luvan myöntämistä tulee</p> <p>- S.c. injektion antamisen teoriakoulutus Pro-edu- järjestelmässä</p> <p>- Antaa hyväksytty näyttö S.c. injektion antamisesta</p>
<p>Lääkehoitoon kouluttamaton henkilöstö</p> <p>Koulunkäynninohjaaja</p> <p>Opettaja</p> <p>Aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaaja</p>	<p>Lapsen nimellä merkityn lääkeannoksen anto lapselle (pois lukien PKV-lääkkeet)</p> <p>Epipen (allergia, anafylaktinen shokki)</p> <p>Peräruiske (epilepsia)</p> <p>Suun limakalvoille annettava</p>		<p>Sopimukseen perustuva, lapsi-, lääke- ja tilannekohtainen.</p> <p>Sivistysjohtaja myöntää luvan yksikön esihenkilön esityksestä.</p> <p>Osaamisen varmistaminen:</p>

Varhaiskasvatuksen- opettaja	lääke (epilepsia)		<p>Kuitattu vanhempien tai terveydenhuollon ammattihenkilön antama perehdytys lapsikohtaisen lääkkeen antamisesta.</p> <p>Hyväksytty tenttisuoritus Proedu- järjestelmässä</p> <p>- Lääkkeen antaminen luonnollista tietä</p> <p>- Lasten ja nuorten lääkehoidon perusteet</p>
	Injektion antaminen ihon alle esim. insuliini (diabetes)	<p>Injektion antaminen ihon alle</p> <p>Laillistettu terveydenhuollon ammattihenkilö vastaanottaa injektion antamiseen liittyvän näytön. Näyttö annetaan joko hoitavan tahon perehdytyksen yhteydessä tai erikseen (Pihlajalinna).</p>	<p>Jos edellytetään injektion antamista ihon alle, ennen luvan myöntämistä tulee suorittaa näyttö hyväksytysti</p> <p>- S.c. injektion antamisen teoriakoulutus Pro-edu- järjestelmässä</p> <p>- Antaa hyväksytty näyttö S.c. injektion antamisesta</p>

Näyttö

- Lapsen yksilöllisen lääkehoidon osaaminen (esim. monipistoshoido) tulee varmistaa näytöllä.
- Myös nimikesuojatun terveydenhuollon ammattihenkilön (lähihoitajan) tulee antaa käytännön näytöt niiltä lääkehoidon osa-alueilta, joihin osallistuu. Lääkehoidon lupa kattaa vain nämä.
- Näyttö osaamisesta annetaan joko hoitavalle taholle perehdytyksen yhteydessä tai Pihlajalinnan terveydenhuollon ammattihenkilölle erikseen sovittuna aikana.

Lääkehoidon poikkeamatilanteiden kirjaaminen ja arviointi

Kun lapsen lääkkeen annossa on tapahtunut poikkeama, esimerkiksi lapsi on saanut lääkettä liian vähän / liian paljon tai lääkkeen antaminen on unohtunut, otetaan yhteys lapsen huoltajiin ja kirjataan tapahtuma lääkepoikkeama -lomakkeelle, joka toimitetaan esihenkilölle.

Jokainen lääkehoidon poikkeamatilanne käydään yksikössä läpi sovitulla tavalla.

Esihenkilö toimittaa kopiot lääkepoikkeama- ja läheltä piti-tapahtumien ilmoituksista työsuojeluvalluute-
tulle, jolloin arvioidaan mihin jatkotoimenpiteisiin (toimintatapojen tarkistaminen, lisäkoulutus,

lisäperehdytys) on tarpeen ryhtyä.

Liite 4. Lääkepoikkeaman ilmoitus

Lääkehoidon verkkokoulutus

- Esihenkilö arvioi **henkilöstötarpeen liittyen** lääkehoidon toteuttamiseen tarvittavan henkilöstömäärän.
- Lääkehoidon toteuttamiseen tarvittava henkilöstö suorittaa lääkehoidon teorian verkkokoulutuksen Proedu- järjestelmässä.
- Työntekijä sopii esihenkilön kanssa osallistumisesta verkkokoulutukseen ja siihen liittyvään tenttiin.
- Työnantaja mahdollistaa työntekijälle osallistumisen koulutukseen ja tenttiin.

Tiivistelmä

Lääkehoitoa toteuttava henkilöstö

1. Esihenkilö arvioi tarvittavan lääkehoitoon koulutettavan henkilöstön määrän
2. Ensisijaisesti lääkehoidon luvat suorittavat nimikesuojatut työntekijät ja toissijaisesti työntekijät, joiden peruskoulutukseen ei ole kuulunut lääkehoito.
3. Lapsen lääkehoidon toteuttamiseen voi osallistua vain työntekijä, jolla on Tyrnävän kunnan voimassa oleva lääkehoidon lupa.

Lääkehoidon lupa edellyttää

1. Verkkokoulutuksen **[Proedu- järjestelmässä 1. Lääkkeen antaminen luonnollista tietä ja 2. Lasten ja nuorten lääkehoidon perusteet]** hyväksytty suorittaminen: tentin suorituskertoja voi olla enintään kuusi, työaika voi käyttää lääkehoidon verkkokoulutuksen suorittamiseen yhteensä 8 tuntia.
2. Huoltajan **ja/ tai hoitavan tahon** antaman perehdytyksen vastaanottaminen
3. Injektion antamisen osalta **verkkokoulutuksen suorittaminen ProEdu järjestelmässä: S.c. injektion antamisen teoriakoulutus** sekä näytön suorittaminen hyväksytysti

Lääkehoidon luvat myöntää ja allekirjoittaa alueen apulaisylilääkäri/ Pohde. Lääkehoidon lupa on voimassa 5 vuotta.

Liitteet

Liite 1: Toimintaohje lasten ja oppilaiden lääkehoitoon

Liite 2: Lapsen yksilöllinen lääkehoitosuunnitelma

Liite 3: Lapsen yksilöllinen lääkehoitolupa / lyhytaikainen lääkehoitolupa

Liite 4: Lääkepoikkeaman ilmoitus